

Sygn. akt I CZ 92/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa M. B. i X. B.
przeciwko R. W. i [...] Spółdzielni Mieszkaniowej w W.
o zobowiązanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 stycznia 2017 r.,
zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 lipca 2016 r., sygn. akt I ACa [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Pozwany - R. W. wniósł zażalenie na rozstrzygnięcie w przedmiocie odrzucenia apelacji, zawarte w pkt 2 postanowienia Sądu Apelacyjnego - z dnia 8 października (sygn. akt I ACa [...], k. 1936, t. X akt sprawy). Sąd Apelacyjny zwolnił pozwanego od opłaty sądowej od tego zażalenia (postanowienie z dnia 8 marca 2016 r., k. 2034, t. X). Następnie postanowieniem z dnia 26 kwietnia cofnięto pozwanemu to zwolnienie (k. 2159 - 2160 akt sprawy). Odpis postanowienia z wezwaniem do uiszczenia opłaty od zażalenia doręczono pełnomocnikowi pozwanego w dniu 16 maja 2016 r. Do dnia 24 maja opłata od zażalenia nie została uiszczona, toteż Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 13 lipca 2016 r. oraz art. 397 § 2 k.p.c. odrzucił to zażalenie (k. 220 akt sprawy, t. XII).

W zażaleniu na to postanowienie Sądu Apelacyjnego pozwany podnosił naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. i w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.; art. 316 § 1 k.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 100 ust. 2 w zw. z art. 102 ust. 1, art. 101 ust. 1 w zw. z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Skarżący - wskazując na przepis art. 380 k.p.c. - objął zaskarżeniem także postanowienie z dnia 26 kwietnia 2016 r. w przedmiocie cofnięcia mu zwolnienia od kosztów (opłaty od zażalenia) oraz z dnia 31 maja 2016 r. w przedmiocie oddalenia wniosku o reasumpcję postanowienia z dnia 26 kwietnia 2016 r. W zażaleniu sformułowano wniosek o uchylenie zaskarżonego postanowienia z dnia 13 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W zażaleniu skarżący wskazuje brak uzasadnienia obu postanowień zaskarżonych na podstawie art. 380 k.p.c. i jednocześnie podkreśla brak podstaw do rozstrzygnięć zawartych w tych postanowieniach.

Należy stwierdzić, że w aktach sprawy znajduje się obecnie uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 26 kwietnia 2016 r., w którym cofnięto pozwanemu przyznane wcześniej zwolnienie od opłaty sądowej od zażalenia.

Uzasadnienie to zostało dokonane w wyniku wykonania postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2016 r. (k. 2254 akt sprawy). W uzasadnieniu tym wyjaśniono także, w jakich okolicznościach doszło do wydania na podstawie art. 109 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. zarządzenia o wszczęciu dochodzenia co do rzeczywistego stanu majątkowego pozwanego, wcześniej częściowo zwolnionego od opłaty sądowej od zażalenia. Przeanalizowano przede wszystkim treść pisma pozwanego z dnia 11 kwietnia 2016 r., w którym wyjaśniał on w dniu 1 sierpnia 2013 r. i 10 września 2013 r. rozporządził różnymi nieruchomościami na rzecz matki i brata. W umowach obejmujących te rozporządzenia (darowiznach) wskazywano znaczną wartość tych nieruchomości (od 600 000 zł do 3 000 000 zł). Sąd Apelacyjny trafnie stwierdził, że w świetle art. 110 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. Sąd jest zobowiązany do cofnięcia zwolnienia od kosztów sądowych, jeżeli okaże się, że okoliczności, na podstawie których je przyznano, nie istniały lub przestały istnieć. Informacja o dokonywanych rozporządzeniach (darowiznach) o znacznych wartościach przemawia istotnie za tym, że pozwany nie należy do osób ubogich, które mogłyby skutecznie ubiegać się o zwolnienie go nawet od znacznych kosztów sądowych. Do rozporządzeń takich doszło w krótkim okresie przed wszczęciem postępowania rozpoznawczego i pozwany był świadomy skutków takich rozporządzeń dla jego stanu majątkowego, tym bardziej, że nie uzyskiwał żadnego ekwiwalentu majątkowego. Trafnie Sąd Apelacyjny odrzucił argumentację skarżącego, że wspomniane darowizny podyktowane były jego złym stanem zdrowia, trudnościami w utrzymaniu nieruchomości i względami zachowania majątku w rodzinie. Odpowiednia, racjonalna kalkulacja, podejmowana przez pozwanego, powinna była też uwzględniać przygotowania odpowiednich funduszy niezbędnych do uczestniczenia w obecnym postępowaniu rozpoznawczym. W tej sytuacji nie mogą być brane pod uwagę sugerowane przez pozwanego relacje wysokości opłaty sądowej od zażalenia do jednomiesięcznych dochodów pozwanego zbliżonych do przeciętnych zarobków pracowników (s. 7 zażalenia).

Jeżeli zatem w treści zaskarżonego postanowienia z dnia 13 lipca 2016 r. stwierdzono, że wezwanie do uiszczenia opłaty od zażalenia zostało dokonane w wyniku cofnięcia pozwanemu zwolnienia od tej opłaty, a cofnięcie to - jak

wyjaśniono wcześniej - okazało się uzasadnione, istniały podstawy do odrzucenia zażalenia jako nieopłaconego przez pozwanego. Tym samym zażalenie pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 13 lipca 2016 r. należy uznać za nieuzasadnione.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił zażalenie.

aw

jw